

Revisorernas bedömning av delårsrapport per 31 augusti 2012

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 31 augusti 2012 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma. Till grund för vår bedömning föreligger en översiktlig granskning av delårsrapporten som vi låtit Ernst & Young göra.

Granskningen ska ses mot bakgrund av kommunallagens krav på att skapa långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen för att på så sätt lägga grunden för en god ekonomisk hushållning. Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten samt att målpåföljelsen ska utvärderas och redovisas. Revisorerna ska uttala sig om målen och om balanskravet uppfylls.

Vi bedömer sammantaget att resultatet i delårsrapporten i huvudsak är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Detta gäller såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen.

De tre målområden som fastställts av fullmäktige, *ekologisk hållbarhet*, *social hållbarhet* och *ekonomisk hållbarhet* har följts upp i delårsrapporten. Nämnderna redogör i övrigt för väsentliga händelser under perioden samt redovisar prognostiserat utfall mot budget avseende årsbokslut 2012.

Med utgångspunkt från den översiktliga granskningen görs följande bedömningar:

- ▶ Delårsrapporten bedöms vara upprättad enligt god redovisningssed. Bokslutsdokumentationen bedöms i huvudsak vara tillräcklig och delårsbokslutet rättvisande. Kommunens redovisning av personalrelaterade skulder bör dock förstärkas till kommande bokslut.
- ▶ Delårsrapporten ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat och ställning per den 31 augusti 2012.
- ▶ Återrapportering avseende god ekonomisk hushållning samt uppföljning av övriga mål bedöms vara tillräcklig. Det noteras dock att cirka 60 procent av de kommunövergripande målen inte har utvärderats i samband med delårsbokslutet. Revisionen vill understryka vikten av mätetal som gör det möjligt att mer löpande kunna följa upp målen, för att kunna vidta åtgärder i tid.
- ▶ Det är viktigt att åtgärder vidtas för att komma till rätta med de finansiella underskott som prognostiseras för två nämnder samt för att förbättra nämndernas målpåföljelse.

Haninge den 8 oktober 2012

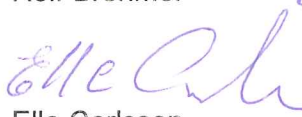
Rolf Brehmer

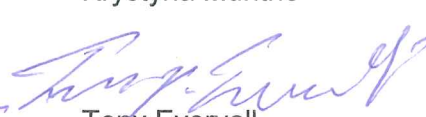
Krystyna Munthe

Siv Blixt

Ella Carlsson

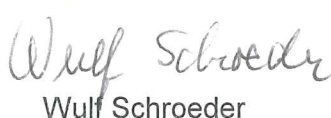
Tony Evervall

Sven Johansson

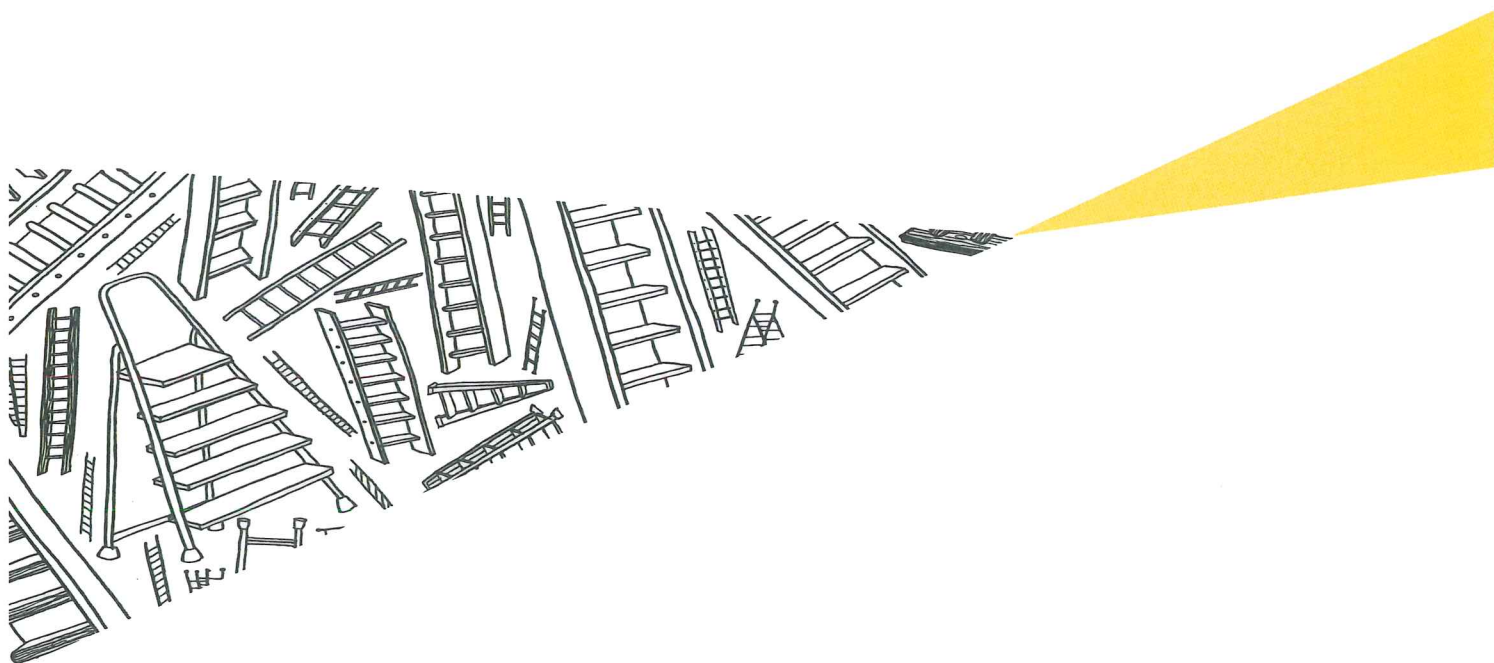
Carl Melin

Wulf Schroeder

Haninge kommun

Granskning av delårsbokslut 2012

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	2
3. Kommunens resultat och balansräkning	2
3.1. Resultaträkning och prognos	2
3.2. Balansräkningen.....	3
3.3. Slutsats.....	4
4. Kommentarer kring förvaltningsberättelsen.....	5

1. Sammanfattning

Vi har översiktligt granskat Haninge kommuns delårsrapport per 31 augusti 2012. De väsentligaste slutsatserna i granskningen sammanfattas enligt följande:

- Delårsrapporten ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av kommunens resultat och ställning per delårsbokslutet den 31 augusti 2012.
- I delårsrapporten ges en övervägande god och översiktlig redovisning av nämndernas resultat vad gäller verksamhet och ekonomi. Två nämnder prognostiserar betydande underskott i förhållande till budget.
- Det är viktigt att åtgärder vidtas för att komma till rätta med de finansiella underskott som prognostiseras för nämnderna inför årsbokslutet.
- Åtterrapporering avseende god ekonomisk hushållning, vilket definieras som ekonomisk hållbarhet i delårsrapporten, samt uppföljning av övriga mål bedöms vara tillräcklig. Det noteras dock att ca 61 procent av de kommunövergripande målen inte har utvärderats i samband med delårsbokslutet.
- Kommunen rekommenderas att förstärka sin dokumentation avseende redovisning av personalrelaterade skulder.
- Kommunen rekommenderas att förstärka rutinen gällande avstämning av leverantörs-skulder.

2. Inledning

En översiktlig granskning av kommunens delårsrapport per 2012-08-31 har utförts i enlighet med god revisionsred (SÖG 2400) samt med beaktande av bestämmelserna i kommunal-lagen och den kommunala redovisningslagen. Granskningen är således begränsad i jämförelse med granskningen av ett årsbokslut.

3. Kommunens resultat och balansräkning

Vi har granskat resultatutfallet per 31 augusti 2012 samt analyserat större budgetavvikelser och förändringar mot föregående års delårsrapport. Vi har även tagit del av redovisad prognos avseende helåret 2012. Med utgångspunkt från vår väsentlighets- och riskanalys har vi granskat delårsrapportens resultat- och balansräkning. Nedan ges kommentarer till väsentliga resultat- och balansposter för vilka vi gjort iakttagelser.

3.1. Resultaträkning och prognos

Haninge kommun redovisar per 31 augusti 2012 ett positivt resultat om 156,9 mkr (47,8 mkr). Resultatet är en förbättring mot samma period föregående år med 109,1 mkr. Det förbättrade resultatet förklaras till stor del av en engångsintäkt om 53,5 mkr avseende återbetalning från Fora för AFA-premier. Prognosen för helåret uppgår till 131,3 mkr, vilket överstiger årsbudgeten med 69,6 mkr.

Vid granskningen av kommunens semesterlönekostnader har vi noterat, i likhet med tidigare år, att schablonberäkning ligger till grund för redovisningen, dvs. inte faktiskt upparbetad

semesterrätt. Detta innebär att det föreligger en viss osäkerhet i delårsbokslutet. Vår bedömning är dock att semesterlöneskulden är rimlig i det redovisade delårsbokslutet.

Av delårsrapporten framgår att nämnderna prognostiserar ett underskott mot budget uppgående till 51,2 mkr. Finansförvaltningen prognostiserar dock ett överskott mot budget om 121 mkr, vilket bl.a. beror på den engångspost om 53,5 mkr för återbetalning av AFA-premie som AFA Försäkring beslutat att sänka för åren 2007 och 2008.

Delårsrapporten saknar en tydlig sammanställning avseende nämndernas utfall mot budget per delårsbokslutet. Endast nämndernas prognostiserade utfall analyseras och kommenteras.

Vår bedömning är att kommunens redovisade delårsresultat, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av kommunens verksamhet. Prognosen är mycket viktig ur ett styrningsperspektiv och det hade varit av intresse att på ett mer lättillgängligt sätt även erhålla information om nämndernas faktiska utfall i delårsbokslutet i förhållande till budget.

3.2. Balansräkningen

Materiella anläggningstillgångar

Periodens investeringar uppgår till 60,1 mkr, vilket utgör ca 20 procent av årets totala investeringsbudget. Merparten av investeringarna är hänförliga till exploateringsprojekt i Gudö-Tutviken samt Nynäsbanan. Prognosen visar att 68 procent av årets investeringsbudget kommer att förbrukas, vilket beror på förseningar i ett antal större investeringsprojekt.

Vi har kontrollerat att redovisningen enligt huvudboken överensstämmer med anläggningsregistret. Stickprovvis granskning har genomförts av periodens investeringar mot verifierande underlag och avskrivningar har rimlighetsbedömts. Granskningen som utförts med avseende på rörelse- och balansgillhet har inte föranlett några anmärkningar. Vår bedömning, från tidigare år, kvarstår att kommunen bör utföra en övergripande översyn av anläggningsregistret i syfte att säkerställa att endast objekt med ett ekonomiskt värde finns upptagna i registret.

Ytterligare granskningsinsatser av pågående projekt samt redovisning av kommunens materiella anläggningstillgångar kommer att genomföras i samband med granskningen av årsbokslutet.

Finansiella anläggningstillgångar

Liksom föregående år redovisar kommunen en fordran om ca 14,5 mkr mot ett antal fastighetsägare i området Skogs-Ekeby avseende fakturerade gatukostnadsersättningar som fastighetsägarna bestrider. Med utgångspunkt ifrån tidigare rättsfall bedömer kommunen att dessa fordringar inte bör redovisas som osäkra. Revisionen har för avsikt att följa upp utvecklingen av denna tvist i samband med granskningen av kommande bokslut.

Kommunen har under året startat upp en internbank vilket leder till att kommunen har tagit över Tornberget Fastighetsförvaltning AB's externa lån. Därmed har fordran till Tornberget Fastighetsförvaltning AB ökat med 493 mkr under året.

Det kommunalägda bolaget Haninge Ishall AB har likviderats under året. Kommunens andelar i dotterbolag har därmed minskat med 1,2 mkr under året, vilket föranletts av en motsvarande nedskrivning.

Resterande del av kommunens finansiella anläggningstillgångar utgörs av aktier i dotterbolag och andelar i föreningar vilka i princip är oförändrade mot föregående årsbokslut.

Övriga kortfristiga fordringar

Större utgående balansposter utgörs av kundfordringar, statsbidragsfordringar, interimfordringar samt övriga kortfristiga fordringar. De kortsiktiga fordringarna har minskat med 96,9 mkr sedan årsbokslutet 2011. Minskningen förklaras huvudsakligen av att kommunen ändrat rutin för hantering och redovisning av momsfordringar och -skulder under året. Vi har för avsikt att granska detta ytterligare i samband med årsbokslutet.

Kassa och bank

Kassa och banktillgodohavanden uppgår till 23 mkr i delårsbokslutet vilket innebär en ökning med 50,5 mkr mot årsbokslutet 2011. Ökningen beror bland annat på att kommunen inte gjort lika stora investeringar i år i jämförelse med föregående år. Vi har stickprovsvis stämt av redovisade saldon mot bankkontoutdrag. Inga differenser har noterats.

Avsättningar

Avsättningar utgörs i huvudsak av kommunens pensionsåtaganden. Vi har stämt av redovisade belopp mot beräkningsunderlag och prognos från KPA.

Långfristiga skulder

Som nämnts ovan har kommunen under året startat upp en internbank. I samband med detta har kommunen tagit över Tornberget Fastighetsförvaltning ABs externa lån mot Kommuninvest, Nordea och Swedbank uppgående till 498 mkr. Ingen amortering har skett under året. Upplupna räntor förefaller vara beräknade på ett rimligt sätt i delårsbokslutet.

Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna utgörs främst av leverantörsskulder, interimsskulder samt semesterlöneskuld. Vi har utfört avstämningar mellan huvudboken och verifierande underlag.

I samband med tidigare granskningar har vi noterat svårigheter att redovisa lönerelaterade skulder vid delårsbokslut, främst med avseende på kommunens semesterlöneskuld till de anställda. I samband med vår granskning av delårsbokslutet har vi konstaterat att dessa problem till viss del kvarstår. I delårsbokslutet har historiska data använts som utgångspunkt för beräkning av de personalrelaterade skuldernas storlek. Det föreligger således fortfarande vissa osäkerheter i kommunens redovisning av dessa skulder i delårsbokslutet. Vår bedömning är dock att kommunens egna beräkningar är rimliga.

Vi har noterat att det förekommer differenser mellan bokförda leverantörsskulder i huvudboken och leverantörsreskontran. Tillvägagångssättet för att ta ut en leverantörsreskontra ur systemet har förändrats från och med årsbokslutet 2011. Vi rekommenderar kommunen att förstärka rutinen och månatligen göra en avstämning mellan huvudboken och leverantörsreskontran. Vi vill påpeka vikten av att avstämningen fungerar till årsbokslutet.

3.3. Slutsats

Vår uppfattning är att redovisade resultat- och balansräkningar i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat och ställning per den 31 augusti 2012. Emellertid finns osäkerhet kopplad till löneskulder som kommunen arbetar med att lösa. Vi har för avsikt att granska detta i samband med granskningen av kommunens årsbokslut.

4. Kommentarer kring förvaltningsberättelsen

Delårsrapportens förvaltningsberättelse inleds med en sammanfattning av kommunens ekonomiska resultat och ställning per 31 augusti. Ett antal finansiella nyckeltal kommenteras kortfattat. Periodens skatteintäkter och likviditet redovisas. I efterföljande avsnitt utvärderas samt prognostiseras fullmäktiges 23 kommunövergripande mål. Målen är indelade i tre olika perspektiv,

- *Ekologisk hållbarhet*
- *Social hållbarhet*
- *Ekonomisk hållbarhet*

För varje mål redovisas en prognostiserad måluppfyllelse inför årsbokslutet. Vid granskningen kan det noteras att ett flertal av kommunens övergripande mål inte kommer att uppnås till årsbokslutet. Vidare noteras det att elva mål inte har utvärderats, vilket motiveras med att målintikatorer inte har mätts i samband med delårsbokslutet.

Vår bedömning är att förvaltningsberättelsen ger en i huvudsak tillräcklig samt överskådlig bild av måluppfyllelsen per delårsbokslutet. I delårsrapporten finns en kortfattad redogörelse per nämnd angående de väsentliga händelserna under perioden och en uppföljning av utfall mot budget och prognos. Vidare är det positivt att delårsrapporten innefattar en kortare känslighets- och riskanalys.

Det är positivt att kommunen på ett tydligt sätt redovisar bedömningar avseende prognostiserad måluppfyllelse även i delårsrapporten. Rapporten hade dock med fördel kunna förtydligas med kommentarer kring eventuella åtgärdsplaner för att nå ej uppnådda mål. Vidare hade det varit önskvärt med tydligare redovisning av åtgärder för att komma till rätta med nämndernas finansiella underskott. Vi ser det som positivt att det i delårsrapporten redovisas en känslighets- och riskanalys med korta kommentarer per nämnd.

Vår bedömning är att delårsrapportens valda form och enhetliga struktur är tydlig, vilket gör redovisningen lättillgänglig. Det är positivt att kommunen fokuserar ett antal målområden med återrapportering som presenteras på ett överskådligt sätt. Vi ser det dock som angeläget att nämnderna på ett tydligare sätt definierar och kompletterar kommentarerna med åtgärder för att uppfylla verksamhetsmålen.

Stockholm den 3 oktober 2012

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor